

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Piac SIMONFFY-ház a város-házával szemben

HIRDETÉMÉNYEK.

Hirdetési díjak és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Hírmentelen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben kézhez hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre . . . . . 10 ft — k
Félévre . . . . . 5 ft —
Negyedévre . . . . . 2 ft 50
Egy hóra . . . . . 1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábsorattal egyszeri beiktatásáért 5 kr
Helyi díj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilatkozó 4 hasábsorattal 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Szombat, okt. 18.

204. szám

Országgyűlés.

Budapest. oct. 17.

A válaszfelirati vita harmadik napján a képviselőházban. Busbach Péter volt ma az első szónok, ki igen kemény igazságokat mondott oda az antisemitáknak, kiknek sorából emiatt zajos és ingerült közbekiáltások hangzottak fel. Különösen Komlóssy Ferencz antisemita zavarta gyakran ideges megjegyzéseivel a szónokot, miért is az elnök figyelmeztette, hogy viselje magát csendesen, megjegyezvén, hogy nem tudja nevét, mert nem mutatta be magát, mire Komlóssy mint egy gummi labda, felállt a padból, meghajta magát s szót: „En Komlóssy Ferencz vagyok.“ A ház hangos derűltségbe tört ki e sajátos parlamenti ismerkedésre.

Hallottuk aztán ma három „szűzbeszédet“ is: Gosztonyi függetlenségét, Komlóssy antisemitáit, és Vámos Béla szabadelvűpárti képviselőt.

Bauszner n Guido igen ügyesen és pikánsan polemizált Apponyi gr. jászberényi állításával, rejtélynek mondván azt, hogy Apponyi, br. Sennyeynek tanítványa és barátja az önálló vámtarulat elfogadja ellentétbe jövő családjá összes tradícióival — Apponyinak azon jászberényi kérdése, hogy csak ő igazán a „népembere“, azt jegyzi meg Bauszner, hogy ha így halad továbbra is Apponyi, „sohasem lesz a situatio embere.“ Ezután közgazdasági reformszék tüzetes fejtegetésébe boeszkózt, melyek végzetével a jobboldali padoktól élénken megjeleneztetik.

Bauszner után Komlóssy antisemita beszélt, kifejezéseivel, paradox állításával sokszor oly foku felrengető derűltséget keltyvén, aminő aigha volt a házban.

Im egy-két szemelvény: „A pap arra való, hogy a királyokat és kormányokat figyelmeztesse hibáikra.“ — „Az antisemitizmus összehozza a felekezeteket“ (!) — „Ha Tisza látna a bajt, melybe a zsidóság anépet döntötte, 3 év múlva maga is antisemita programmal lépne fel.“ — „A gyökér, mely a zsidóságot meg fogja törni, az antisemitizmusban van.“ — Végül ajánlta a pénzügyminiszternek a „zsidóadó“ behozatalát s beszélt a „garunirungról“ is, szóval minden lehető elkövetett a fiatal papképviselet, hogy a házban lejárassa az antisemitákat. Utolsó szónok ma Vámos Béla volt ki a ház figyelmét kísérve, tüzetesen, érczes, erős hangon és sikerrel polemizált az ellenzéli pártok felirati javaslataival.

Tisza Kálmán a külügyi helyzetről.

A képviselőház oct. 26-án tartott ülésén Tisza Kálmán miniszterelnök a külügyi helyzetről a következőképpen nyilatkozott:

En részéről, a t. ház, az osztrák-magyar monarchia és Németország közti szövetséget és benső viszonyt az első percztől fogva örömmel üdvözöltem, a mennyire indokolt uton hivatali állásomban én is tettem valami csekélységet arra, hogy az mentül bensőbbé legyen, mindig örömet megadtam.

De tettem ezt miért? Azért, mert tudomásom és meggyőződéseim szerint ezen szövetségnek feladata volt a békét Európa számára minden lehető módon biztosítani. És uraim, ezen hatása a szövetségnek nyilvánult is. Nyilvánult az által is nagy mértékben, hogy vonzó erőt gyakorolt a szomszéd hatalmak és nemzetek irányában, melyek a békét hasonló fenntartani akarják s azt gondolom, mentől több ilyen hatalom van: a béke biztosítása szempontjából annál örvedesebb.

Már ez maga elég ok volna arra, hogy semmi ilyen hatalom irányában kihívó, sértő, vagy visszaütő nyilatkozatok ne tétessenek. És midőn most azon hatalom, mely egy Németországnak, mint a mi monarchiánknak határainál eiterel, midőn Muszkaország, mert hisz arról van szó, a maga részéről is azt mondja: én akarok veletek menni abban, hogy a békét a nemzetközi szerződések által megállapított statusquo alapján fenntartsuk: azt hiszem, hogy ennek a béke minden őszinte barátja csak örülhet és örülni fog. (Elénk helyeslés.)

Epen azért t. ház! midőn a válaszfelirat kifejezi örömet a felett, hogy a hatal-

makkal a legjobb baráti viszonyban, hogy különösen Németországgal a legbensőbb viszonyban vagyunk, s hogy ezen viszony ma is lennáll: én ezt mindig úgy értettem és nem érthettem másképp, mint úgy, hogy igen is örül azon, hogy ezen legbensőbb viszony, mely eddig is a béke fenntartásának egyik fontos eszköze volt, mely eddig is más hatalmakat is a béke fenntartása érdekében magához vonzott: ezen természetben, ezen vonzó erejében ma is fennáll és így a mindnyájunk által óhajtott béke annál biztosabb (Elénk tetszés.)

Ismétlem, hitem és meggyőződéseim, hogy így értelmezte ezt azok közül, kik a válaszfeliratot készítették, mindenki, minden ellenkező magyarázatot részéről határozottan visszautasítok; esakis az általam adott értelmezésben fogadhatom el a magam részéről és meg vagyok győződve, legalább reményem, hogy a többség is csak ezen értelemben fogadja el. (Elénk helyeslés jobbfelől.)

De ha már külügyi dolgokról beszéltem, talán méltóztatnék megengedni, mert hisz annál tisztább lesz a helyzet, hogy ez alkalommal nyilatkozzam azokra nézve, melyekre Irányi képviselő ur interpellált. (Halljuk!) Nem foglal, azt hiszem, ez a t. képviselő urra nézve jogserelmet magában, mert hiszen ő zárszóval élhetvén, módja lesz reflektálni mindazokra, miket mondani fogok. Természetesen nem fogok egyenként a kérdésekre válaszolni, de általánosságban kívánom a feleletet megadni, ismétlem azon szempontból, hogy addig is, míg a nemsokára összehűlő delegációban az, ki a külügyek körül nyilatkozni első sorban hivatva van, talán részletesebben is nyilatkoznék, megadjam én mind azt a felvilágosítást, a mely szükséges. (Halljuk!)

T. ház! Oroszországhoz való jelenlegi viszonyunkat esakis a Németországhoz való viszonyunk alapján lehet helyesen megítélni.

A szerződés lényege Németország és monarchiánk közt az, hogy ezen két államot külveszélyekkel szemben szorosban egymáshoz fűzi; de kizárólagos feladata a béke fenntartása volt, és az ma is és nem a háborn. Ha kizárólagos célja a béke fenntartása, természetesen ezen szövetségnek egyik fő feladata volt, hogy a többi szomszéd államokkal és igen természetesen a béke fenntartása szempontjából oly fontos Oroszországgal is jó barátságos viszonyt hozzon létre s ez által a békének mindig nagyobb biztosítékot szerezzen. Oda kellett tehát a mi kormányunknak törekednie — a német-kormányval együtt, hogy a viszonyt minden irányban megnyugtatóvá, lojalissá és bizalmasá tegye. És be kell ismerni, hogy ez irányban Oroszországnak nagy fejedelme, mint mostani kormánya részéről a két szövetség közötti baráti érzelmeit egymás iránt újra biztosította, mert hiszen megzavarava ezek soha sem voltak, és midőn az illető miniszterek személyesen érintkeztek.

Ezzel, azt hiszem, Európa népeinek csak jó szolgálatot tettek, újabb biztosítékot adván az iránt, hogy a béke — ismétlem a fenálló szerződések alapján — fen fog tartani. Ezt úgy tudom, hogy örömmel fogadták legnagyobb részben mindenütt, a mint hogy örülnie is kell azon mindenkinek, ki a békét akarja, midőn három hatalmas ország fejedelme és kormánya egyesül arra, hogy a békét megzavartatni senki által nem engedje.

Ugyanazon erkölcsi összetartásnak, ugyanazon irányzatnak és célnak ad az kifejezést, a mely a két császárszövetséghez vezetett, érte a német császár és a magyar-osztrák monarchia uralkodója közti szövetséget. És éppen azért, mert semmi egyéb nem előzotatott, nem volt Skierniewiczen szükség semmiféle írásra, sem szerződésre, sem jegyzőkönyvre, mert arra, hogy — amit jelzém — s béke fenntartása iránt egymásnak kölcsönös őszinte támogatásával minden megtörténjék: elégséges volt a monarchiak és a kormányok őszinte és következetes elhatározása.

Ezen skierniewiczei találkozás által kifejezést nyert elhatározás fogja vezetni monarchiánk kormányát, mely a kölcsönös-ségre Oroszország részéről bizalommal számíthat. — Ez, uraim! a helyzet ezen találkozás

után és fogják azt fel Németországban is, hogy megerősítése a két császár szövetségének, — mint nevezik — vagyis a német birodalom és a magyar-osztrák monarchia közötti szövetség békekezelésének.

Ugy hiszem, t. ház, hogy ez nálunk is nem aggodalmat, de megnyugvást idéz elő a béke minden valódi barátja keblében. (Igaz! Ugyvan!) Es én azt tartom, hogy nem jó barátja Magyarországnak és a magyar nemzetnek, a ki azt híreszteli, hogy Magyarország vagy a magyar nemzet gyűlölettel viseltetne bármely nemzet irányában, oly nyilatkozatokra, vagy ténykérdésekre hagyhatná magát vezetetni, melyek a saját érdeknökben is annyira szükséges békének megzavarását vagy okozhatnák, vagy arra ürügyül szolgálhatnának. (Elénk helyeslés jobbfelől.) Es én azt hiszem, hogy a kormányunk a béke fenntartására irányzott minden igyekezete, ugy a törvényhozás, mint a nemzet részéről támogatására fog találni. (Elénk helyeslés jobbfelől.)

Ez az, t. ház, a mit ezen ügyre nézve kinyilatkoztatni kívánok. En most természetesen fenntartva a külügy, passzusnak egyedül azon magyarázatát, a melyet én adtam neki, és fenntartva minden más magyarázat ellenében tiltakozásomat, ajánlom a bizottság felirati javaslatát általánosságban elfogadásra. (Elénk helyeslés és éljenzés jobbfelől.)

Sajtóügyi tárgyalás.

— Margithay Gyula contra Goldhammer Antal. —

Debreczen október 18.

Óriási érdeklődés mellett folyt le tegnap Margithay Gyula orsz. képviselőnek Goldhammer Albert h.-büzörményi ügyvéd ellen indított sajtóperének tárgyalása. Az érdeklődés annál feszültebb volt, mert helytelenül sokan elvi jelentőséget is tulajdonítottak a pernek, s nem azt tekintették, hogy egyik polgár megsértette a másikat, hanem úgy magyarázták, hogy a zsidó akarta megsérteni Margithayt az antisemita elvekért küzdő férfiat.

A felfogás helytelen és erőltetett, és az esküdtek kik bígádt megfontolással ítélték, bizonyonyal magát a sértés fokát vették számba és semmi más mellékleteket által nem engedték vezéreletetni magukat.

A tegnapi tárgyalás különben nem volt olyan érdekes, mint gondolni lehetett volna, mert a vádló antisemitikus fejtegetései hatástalanul hangzottak el s mindössze is az elnök által lettek fölemlítve az összehozásnál ily szavakkal: „érdekes fejtegetések.“

A védő ügyvédje Dr. Ozory István igen helyesen tartózkodott hasonló fejtegetésbe beocsátkozni s tisztán jogi szempontból fejtegette a kérdést, pedig a hogy vádló elmondta valóban sok szónoki ügyességgel az antisemiták sokszor hangoztatott nézeteit, — ő is szembe állithatta volna azzal, ha szintén idézni akart volna, — a Zichy Antal, Somssich Pál, Jókai Mór s más okos emberek ellennézeteit.

De ime adjuk a tárgyalás lefolyását:

Elnök: Szücs István törvényszéki bíró. —

Bírák: Cseresznyés Sándor, Tóbi István.

Jegyző: Szabó József.

Esküdték: Györy Kálmán, Payer József, Geréby Fülöp, Hajdu Gyula, Fodor József, Kerékgyártó József, Csáky Gergely, Maurer Emil, Lőrincsik László, Róth János, V. Szabó János Steber János.

Vádló: Margithay Gyula személyesen jelen van ügyvédjével Margithay Dezsővel.

Vádló: Goldhammer Albert, szintén személyesen van jelen, ügyvédje: Dr. Ozory István.

Elnök felszólítja a tárgyalás tárgyának megnevezése után vádlottat nevének, állásának, életidejének megmondására.

mazott és 3000 példányban a választó kerületen kívül is elterjesztett „szenyiratban“ foglalt becsületesítés s rágalalmazás sértésével vádolja. Egyszeresmond kéri mint tanúkat kihallgatni Kutasi Imre könyvnyomdatulajdonost, Lada Jánost, Pápai Károlyt, Kovács Sándor büszörményi, Pozsgai Vincez utjehér-tői lakost.

Elnök felhívja panaszoltat, hogy van-e valami kívánni valója? mire Dr. Ozory I. felolvastatni kéri a „Nyilt szó“ című ezeltől három évvel Margithai Gyulától eredett cikket, vádló programját, az incriminált iratot és Margithai Gyulának erre adott válaszát.

A vádirat felolvastatik és Goldhammer Alb. föltétlenül elváltja azért a törvény előtt a felelőséget; elismeri, hogy kinyomatását ő eszközölte, valamint, hogy az a 48-as párt megbízásából az ő tollából eredt, de már elterjesztésében nem vett részt.

Margithay Dezső kéri a nevezett tanuk kihallgatását, továbbá tiltakozik a „Nyilt szó“ és a „Válasz“ című cikkek felolvasása ellen, miután amaz semminemű összekötésben nem áll az ügyvel, emez miatt pedig Goldhammer Albert külön sajtóper indított.

Dr. Ozory a „Válasz“ címűt különösen azért, mert ez bizonyítja, hogy vádló vett már magának elégtételt és pedig igen drasztikus módon; Margithay Dezső felszólítása után kijelenti továbbá, hogy ha az esküdtek Goldhammer felmentik, ez a Margitayt ellen indított perét visszavonja.

A bírák tanácskozás és komoly megfontolás után, sem a „Nyilt szó“, sem a „Válasz“ című cikket nem tartják felolvashatóknak ugyanazon okokból fogva, melyekre Margithay Dezső hivatkozott. Ellenben a vádló programját, mely Goldhammer Albertet az incriminált cikk írására indította, felolvasandónak mondja ki.

Dr. Ozory István e határozat első része ellen semmiségi panaszt jelent be.

Jegyző felolvassa Margithay Gyula terjedelmes programját, melyek kezdetén ifju kora óta tartó függetlenségi pártállását bizonyította, majd politikai elveit terjeszti elő, s ezután áttér a zsidókérdésre, hol ilyen kifejezések fordulnak elő: a zsidó nép, mely gyáva, pénzügyő, hazafiatal, mely kutyamódon csuszik, szemtelenül pöffeszkedő, zivós, alattomos, mint a patkány lopva furja be magát; miután mindent elpusztított, tova vonul, hol még rombolni való talál; betolakodott hitvány nép, mely henezegve küpi le az ólakokat, kik lerázták rongyait, stb.“ Majd Rohling ismert prágai tanártól és a Talmudból idéz, elmondva mindazokat, a miket az antisemitáktól már annyiszor hallottunk, és melyek a felolvasásnál a közönség sorában nem egyszer hangos derűltséget keltettek.

Következik a tanuk kihallgatása

Néhány percznyi szünet után

Margithai Dezső

elmondotta védbeszédét. Onnan indult ki, hogy az ember nem csak fizikai, de erkölcsi és társadalmi lény is, kinek szabadságra van szüksége, melynek megszerzése sok küzdelembe és vérbe kerül, de megőrzése még nehezebb. A megőrzésnek egyik legszebb és legjobb fegyvere a szabadsajtó. Vannak sokan, kik ezzel visszaélnék, s vele polgártársaik becsületében gáznak. A polgárság, mely közönösen veszi az ily becsületlen támadásokat, saját feje felett engedi égni a házat, s többé nem képes megakadályozni, hogy a szabadság szabadságá fajújon. Ily orozva és becsületlenül támadt ellen emel panaszt — ugymond — Margitay Gyula magyar polgár és most már orsz. gyűl. képviselő is, azon becsület sértésekért és rágalmazásért, melyeket a most lefolyt választások alatt a több 48-as polgár aláírásával Kutasi Imre nyomdájában megjelent pasquill tartalmaz. A vizsgálatból kitűnt, hogy az a több 48-as polgár az egy száll Goldhammer. Beszéde további folyamában fölvette az incriminált cikk sértőnek és rágalmazónak tartott egyes kifejezéseit, s azokkal Goldhammer Albertet oly jellemzéssel állította szembe, hogy az elnök kénytelen volt egy ízben szónokot meginteni. Önk közül — az esküdtszéki tagokhoz szólva — egy sincs, ki a nehezelt kifejezéseket feljajdulás nélkül hallgatta volna. Margithay Gyula is feljajdul, s most Önékhöz fordul, hogy ítéletet mondjanak. Goldhammer Albert talán azt

mondja, hogy szenny irata ártatlan kortesfogás akart lenni.

Dr. Ozory: Nem azt mondom. Margittay: (folytatva) Hát ártatlan kortesfogásból írta azokat a sértő kifejezéseket Margitay Gyuláról, hát ártatlan kortesfogásból nyomatta ki 3000 példányban és terjesztette mindenütt, hol Margitay Gyulának neve ismeretes. Furesán hangzanak a gyilkos szavak, ha azt mondáná, hogy ő enyelté meg a kortesfogást a megöltnek szívében. Talán Goldhammer azt fogja mondani, hogy ezzel az antisemitikus programban megáradott zsidóságot akarta védeni? A tudományos, szemérmes és jellemes Goldhammer ily furesa védelemmel csak nem fog takarozni? Vagy talán válaszolni akart, Margittay Gyulának? Hát válasz az, azt becsületnek nevezni? Vagy elégtételt keresett. A köfák is szembe állanak egymással, míg egy ügyvéd titkon, hazug czim alatt intéz támadást. Végül kéri az esküdszék, hogy vádlottat becsületsértési és rágalmaszasi vétségben vétkesnek kimondani méltóztassék.

Ezután védő ügyvéd dr. Ozory István

a következő védbeszédet mondotta:

Tekintetes kir. törvényszék és mélyen t. esküdszék! Sokkal közelebb esik Hajdu-Böszörmény Debreczenhez, semhogy át ne szivárogná ide a mi ott történi és nem oly ott idő telt mel a legutóbbi általános képviselő választások óta, hogy a mi akkor történt, azóta már feledésbe ment volna.

Tudjuk, hogy vádlott Goldhammer Albertet mint felvilágosodott és jólelkűt embert ismeri mindenki Böszörményben.

Tudjuk, hogy az ottani függetlenségi pártnak elnöke, az egyik takarékpénztárnak igazgatója, a másik takarékpénztárnak ügyvédje, a megyei bizottsági közgyűlésnek választott tagja, és tudjuk azt is, hogy mindezen tisztességhöz vadott Goldhammer Albert nem a zsidóság utján jutott.

Tudjuk, hogy Goldhammer Albert zsidó álláspontot soha el nem foglalt, neki semmi kifogás nincs az ellen, hogy a zsidó szokások reformáltassanak, azt meg egyenesen kívánja, hogy a zsidó legyen mindenképp magyar és aztán zsidó.

Valóban vádlott Goldhammer Albert eltekintve születésétől a mi nem az ő érdeme, eddig még nem szerzett több érdemet vádló urnál a zsidó névre és neki soha eszébe sem jutott volna, hogy ő zsidó, ha vádló ur a legkíméletlenebbül neki ezt tudtára nem adja.

Másrészt tudjuk, hogy vádló urnak H.-Böszörményi képviselőjelöltséget antisemitikus álláspontjával igazolni nem lehet, mert Hajdu-Böszörmény városának volt képviselője nem volt zsidó párti.

Tudjuk azt is, hogy más politikai tekintettel meg még kevésbé igazolható vádló ur fellépése, mert eltekintve az antisemitizmustól, a vádló képviselő által követett ut és vádló ur programja között elvi különbség nem is észlelhető.

Ugy az antisemitizmus, mint a függetlenségi párt érdeke, melynek vádló ur is szintén tagjai közé számítja magát egyszerűen minden elvi szempont ellen mondott annak, hogy vádló ur szintén egyszerűen minden elvi szempont ellen mondott annak, hogy vádló ur e Hajdu-Böszörményi kerületet saját magának megszerzeni igyekezzék, kivált midőn a saját megyéjében volt és van olyan választókörzet, melyet hogy más egyén képviseljen megkövetelnie volna és megkövetelnie úgy az antisemitizmus mint a függetlenségi párt érdeke.

Vádló ur nyílt levele csak sért, de nem magyaráz. Vádló ur nyílt levelében a bajok orvoslására semmit sem ajánl, hanem csak káromkodik. Különösen sértve éri magát vádlott Goldhammer Albert vádló ur nyílt levelének azon része által, mely a zsidókról szólva azt mondja, hogy: „jönnek és lesznek orvosokká, ügyvédeké, később bírókká, zsidó

kezekkel intézkedve az öslakók becsülete, élete és javai felett.

Figyelmessen kutatva rá kell ugyanis az embernek jönni, hogy a vádló ur nyílt levelében a zsidókról nem csak általánosságban beszél, hanem felismerhetőleg egyes hajdu-böszörményi választó polgárokról is czélez.

Zsidó ügyvéd alatt pedig vádló ur csak a vádlottat érthette, mert Hajdu-Böszörményben nincs más zsidó ügyvéd, a zsidó kezekkel való intézkedés alatt meg mintahogy nyíltlevelének szelleméből kitűnik, csak tisztátalan munkát érthetett.

Ilyen előzmények után és ilyen körülmények között tett közzé azon közlemény, melyért Goldhammer Albert ide idéztetett.

Ezen közleményért tehát már csak azért sem büntethető Goldhammer Albert, mert ezáltal ha sértett volna is csak a nyert sértést viszonzta.

De nem büntethető Goldhammer Albert azért sem, mert vádló ur vett már magának elégtételt ugyancsak nyomtatvány utján, melyben vádló ur elmondja Goldhammer Albertet büzös becsületlen embernek, piszkos zsidónak, kutyának és más effélének.

És végre a vádló ur által panaszolt közlemények azon hely iben, melyeket vádló ur vádlevelében megjelölt, nincsen sem rágalom sem becsületsértés.

A vádlevelben 6 pont alatt felsorolt állításokban nincsen rágalmasz; mert az által, hogy vádló ur állította, hogy vádló ur nyíltlevelének közzét tele által készített nem tény állított hanem csak tényről állított, csak véleményt fejtett ki vádló urnak egy bizonyos tényről.

Még csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Goldhammer Albert nem bitorolta a hajdu böszörményi 48-as függetlenségi párt több tagja aláírását, mert a közleményt többeknek előzetes megbeszélése folytán tette közzé, a szétterjesztésben többen résztvettek hallgatóság pedig magáévá tette azt utólagosan vádló urnak egész ellenpártja.

Kitűnik ez a körülményekből, de meg ezt bizonyítja Kovács Sándor tanu vallomása, mely szerint ezen közleményt Pápay Károly is terjesztette és Deák Imre vallomása, mely szerint a közlemény szétthordását neki Pápay Károly is parancsolta.

Mélyen tisztelt esküdt urak!

A körülményekből kitűnik, hogy vádlott Goldhammer Albert eljárásában a közérdek vezérelte. — Az ügyiratokból kitűnik, hogy vádló ur vádott Goldhammer Albertet már előzőleg is megsértette, és hogy azon közlemény megjelenése után, mely miatt most Goldhammer Albertet vádolja ugyan csak nyomtatvány utján vádló Goldhammer Albertet ezerszeresen visszasértette.

Vádló ur az önk szenvedélyeire appellál, én az értelemlre és lelkiismeretükre appellálok.

Bizalommal várom ítéletüket és kérem vádlott Goldhammer Albertet felmenteni.

Margithy Dezső zárbeszédében különösen a védőügyvéd azon állításait czafogatta, hogy a Margithy Gyula nyílt levele által vádlott sértve érezte magát, továbbá azt bizonyította, hogy Margithy egyáltalában nem sértett, szívből jövő melegséggel, híven rajzolta a sémi faj részéről származó veszélyeket, s nevén nevezte a gyermekeket; a multra és jelenre hivatkozva akarja érthetővé tenni azokat, a miket Margithy Gyula nyílt levelében a zsidó nép jellemzésére felhozott. — Végül azt állítja, — hogy ez úgy nem csupán Margithy Gyula és Goldhammer személyes ügye, hanem elvi jelentősége is van. A menyiben magán jelleggel bír, alapját egy bizonyos pénzkérdésben találja.

E beszéd után Margithy Gyula kijelenti, hogy neki férhasabb és lovasiasabb uton volt szándéka az incriminált czikk szerzőjétől elégtételt venni, azonban akkor ne-

vét nem tudhatván meg, kénytelen volt erre az utra térni.

Majd Dr. Ozory István tartotta meg zárbeszédét, polemizálva Margithy Gyula zárbeszéde egyes részei ellen. Többek közt azt mondja, hogy ha az antisemitizmus és szemérmes állítattának szembe, ő nem volna sem ott, sem itt. Az nem program, hogy törvényhozásilag orvosoljuk a bajt. Van nekünk egy is elég más bajunk, ha ezáltal újat nem szerzünk is. De nem állana a semmitk mellé sem. Mert ezek elzárkóznak az orvoslás elől, már pedig ezt csak ők magok eszközölhetnék. Itt pusztán két ember személyes összejöveteléről van szó.

Elnök összegyűlvén az ügy állását felteszi a kérdést lényegileg következőképen: 1. Megvannak e gyűződve az esküdték hogy az incriminált czikk Goldhammer írta: egyhangulag igen.

2. Hogy foglal el az magában becsületsértést és

3. rágalmaszást? 8 igen 4 nem.

4 Vétkes a szerző becsületsértés és

5. rágalmaszasi büntényében vagy nem? 8 igen 4 nem.

A törvényszék ítélethozatala visszavonulván Goldhammer Albertet két heti fogságra és 50 forint pénzbírságra ítélte.

Napi hírek.

— A deb. ref. egyház tanácsstermben 1884-ik évi október hó 19-ik napján d. e. 10 órakor közgyűlés tartatik. Tárgy: egyházmegyei jegyzők választása, algondnok lemondása, folyó ügyek.

— Károlyi István gr. és neje szül. Csekonic Margit grófnő november elején, mint a trónörökös pár vendégei Luxemburgba utaznak.

— Vértési Arnold lapunk szerkesztője ez idő szerint színművek írásával foglalkozik. „A kecskeszögölgyi molnárné” című népszínműve a budai vár színházban fog színpadra lépni s ez lesz az első premiere, a melyben Blaháné e helyen fellépni fog. Vértési egy más színműve (bohózatos életkép) a népszínházban fog előadni.

— A közönség tájékozása végett megemlítjük, hogy a földmívelés ipar- és kereskedelmiügyi miniszter, a nánási és a m. kir. államvasuti utvonatokra az állategészségügyi bizottsági tagokat következőleg nevezte ki, Mészáros Kálmán mezőrendőr alkapitány és Vértési István városi állatorvost — helyettesül Simon Miklós kap. fogalmazó és Cseh József városi gyököröl állatorvost urakat.

— Eljegyzés. Berghofer István b. újvárosi takarékpénztár könyvezetője f. hó 12-ejegyente Szűcs Rózsa a kisasszonyt Szathmárról.

— Drágul a cukor. E hét folyamán a nyerscukor arának rohamos emelkedéséről vettünk tudósítást, melynek következtében némely gyárak az eladást egyelőre beszüntették, valószínűleg azért, hogy a helyzet tisztázása után jóval magasabb árakon tegyenek újabb ajánlatot.

— Halálozás. Okányi Kémery Károly királyi alügyész sz. kir. Debreczen város volt tisztí főügyezése ma reggel 12 napi súlyos szívenedés után, élte 57-ik évében meghalt.

— Az iparoskör tagjainak becses figyelmébe hozatik, hogy színházi és nagyvárosi közéleti kedvezményezett jegyek a körpénztárosa Máyer Ferencz urnál (Bika szálloda alatt) kaphatók, a kik pedig a gyógyszerári szerek kedvezményét igénybe ohajják venni, forduljanak Gölltli Nándor gyógyszerész ur gyógyszerárához. Debreczen 1884 októberhó 18-án az iparoskör elnöke.

— A debreczeni ügyvédi kamara lajstromába Liphay József h. nánási lakos, ügy-

véd főlvétetett, Beniczky Miksa nyiregyházi ügyvéd abból saját kérelmére kitérített, és Bezéti István n. kun-madarasi ügyvéd székhelyéről bejelentés nélkül ismeretlen helyre eltávozván, iródája részére gondnokul Helmezy Béla n. kun-madarasi ügyvéd neveztetett ki.

— Az iparoskör számlájára újabb adakoztak: Hevesi Mihály, Szűcs József 1—1 frtot, Nagy Lajos, Borza János, Balogh Sándor, Tóth Péter 50—50 krt, Deli Máttyás, Polgári András, Erdődi János, N. V., Adler Ferencz 40—40 krt. Beér Ferencz 10 krt, Konkoly János, Beér József, Sesztina Lajos 1—1 frtot. Továbbá Goldstein Emánuel 3 frtot, T. S. 50 krt. összesen 14 frt. 50 krt, mely kegyes adományokért fogadják a tisztelt adakozók az iparoskör nevében kifejezett legőszintébb köszönetemet. Egyidejűleg van szerencsém felkérni a gyűjtő iv tartókat, sziveskedjenek az ivet a netalán még náluk levő készpénzzel együtt hozzájuk beküldeni vagy a kör előjárójának átadni Debreczen 1884. október hó 18-án L. Ö. r. n. csak László bizottsági pénztárnok.

— Színházunkban tegnap Lecoqu egyik műve a „Kis Herceg” került színre gyér közönség előtt. A czimszerepét Erdélyi Marietta k. a. gyöngékedése folytán Orley Flóra k. a. játszta azzal az eleganciával mely játéknak egyik legfőbb jellemvonását képezi. Szerepének énekesi részét is csak elismerést aratott. A többi szerepek a régi kezekben voltak kivéve a zárda főnökét, a melyet Iványi M. k. a. meglepő sikerrel; és Primust kit Boránd személyesített, ellenállhatatlan komikumával némelyekig megkacagattva a közönséget. Szintársulatunk e türekvő színésze, Phrimust báran számíthatja legjobb szerepei közé. Di eszréjük még meg a női énekar precis összenekét, s akkor el is mondtuk a tegnapi előadás történetét.

— Megjelent. B. P. debreczeni ref. tanítótl képek a magyarok történetéből III. és IV. ik osztályu népiskolai növendékek számára, második javított kiadás. Kapható Telegi K. Lajosnál. Ara 25 krt.

— Színházi műsor a jövő hétre. — Hétfőn: „Traviata” opera (másodsor) kedden: „Nézd meg az anyját” vígj., szerdán: „Hamlet,” csütörtökön: „A vasgyáros,” pénteken: „A kertészleány” operette, szombaton: „Rip Rip” operette.

— Blaháné a népszínházban szerdán este lépett fel utoljára. „Veres sapsak” előadása, mely ez estét betöltte, sokáig emlékezetes estélye marad a népszínházban. A fővárosi közönség színe java igyekezett elbűcsözni kedvenczetől. Percekig tartó taps fogadta belépéskor és valódi virágzáppal borították el. Az első felvonás után a saját képviselői s a nem játszó személyzet a színpadra siettek, hol Solymosy Elek pályatársai nevében egy ezüst koszorút nyújtott át szép beszéd kíséretében Blaháné meg volt hatva de nemcsak ő, hanem mindenki a jelenet tanui között. A kapott koszorúk virágjait ezer fele tépték, hogy örök emléke legyen ennek az estének. Az utolsó felvonás után Blahánét tiszsz hívták ki s utoljára a művészünő nem birta visszafojtani könyeit. Megható és szép este volt.

— Egy műkertész, ki már 9 év óta ezen a téren jó sikerrel működött alkalmazást keres. Bővebben a kiadóhivatalnál.

— Brázi Kálmán sorsorszesz hirdetését különös figyelmében ajánljuk olvasóinknak. Ez a legkikeresebb gyógyhatású hazai készítmény szemhaj, fej- és gyomorgörcs, valamint rheumatikus bántalmak ellen, mint azáltalán elismerés e tála nyilatkozatok bizonyítanak. Kossuth Lajos nagy hazánkia Brázy Kálmánhoz írott levelében sorsor szeszét láteteje

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A doroghi fekete tó meséje.

Közlő: Galánffy Lajos.

(Folytatás.)

Szereltem! ah mindenható érzelem! te örök rejtélye szívünknek, honnan veszed azt a véghetetlen büverőt, azt a soha ki nem hamvadó, életadó szikrát, melylyel a szerető lelkeket egymásért s egymásnak megtartod, honnan nyered azt a világító fényt, melylyel a szerető szíveket élet után kíséred, honnan, miből nyered azt a varázst, hogy életet adsz akkor is, ha nyomor és nélkülözés vesz körül minket?!

— A viszontszerelemből!

Igen! ez képezi varázshatalmad, ebben rejlik büver erőd, — ezért nagy a te hatalmad.

Királyfi s tündérlányka később találkoztak, s szerették is egymást lángolón, hiszen, a viszontszerelem adott a leánykának erőt, hogy sorsát megadással túrje mindaddig, míg eljő szenvedésének megváltó órája, míg eljő az idő, midőn örök hűségét esküsznek egymásnak, a mikor aztán egy sziv, egy lélek lesznek, s a szerelem mindenható hatalma a boldogságot adja meg nekik.

A vízi tündérek királynéjának egy szarkaláb, kit a hullámfodrok a palota kapu-

jába hoztak, befujta a leányka és az ifju szerelmét, találkozását.

A királyné végtelen haragra gyúlt a nem várt felfedezés percében. Haragja, gyűlöletével megsértett büszkeségével egyaránt növekedett, hideg, magába zártkozott lett, sorsának átköződésével, s elfojtott könnyeivel istápolta azt a tomboló vihart, mely kebelében uralkodott.

E percztől fogva kérelhetlen szigorral bánt a szöke fűrtő leánykával, kitalasztotta őt a palota szobáiból a nagy udvarra s gyönyörködött benne, ha a többi tündérlánykák megvető pillantásai, könnyörtelen gunyolódásai alatt a fájdalom jaj szavát hallhatta ajkairól.

Egy éjjel, midőn vihar korbácsolta a tó vizét, midőn a hideg éjjeli szél verte fel a hullámokat — egy vízi lilium levelen, melynek lánczát a kapuhoz kötötték a tündérek törpéi... kitalasztották társnőit a szegény teremtet a szabadba, aztán bezárták utána a vizipalota ajtaját, s kinthgyták, hogy a viharban a hideg essőben lelje halálát.

Olyan esdő, olyan fájdalmas volt minden szó, mely ajkáról elrebbent, hiszen úgy félt, úgy fázott, didergett a kitalasztott leányka, de a vihar, a metsző hideg szél nem értette meg szavát, tombolt, süvöltött tovább is, míg végre a vízilium levelének kőtőlán, a vízi tündérek királynéjának s partra dobták az elalélt leánykát, ki a vihar által oda-

kavart túske bokorra esve nagyot sikoltott a metsző fájdalom alatt.

A királyfi, ki e rettenetes viharban utban volt hazafelé, hallotta a fájdalmas sikoltást s egyenesen azon irányba vette útját, a honnan a hang eredt.

Mir oda ért a vihar egészen lecsendesült, egy irtóztató menydörgés után megszűnt az ég haragja. A szakadozó felhők ruhája alól elő lépett a hold, az éj királynéja s világánál szive bálványára ismert az ifju kinek hófehér lábait, kis kezét összehépte, sebezte a tövis s a kinek piros vére a nedves avart festette pirosra.

A királyfi első perczekben megrendült a fájdalom sulya alatt, de csakhamar magához tért, aztán lehajolt a kedves leánykához esőkjával árasztotta el a véres kis kezét, arczát, homlokát, szöke fűrtőit, s mire a leányka magához tért, szép feje ott nyugodott a királyfi dobogó kebelén.

Olyan édes, olyan boldogító lehetett e pihenés az üldözött leánykával, azaz egy pillantás, melyet a szerető ifjura vetett, mindent... mindent megmagyarázott.

Pár perczig tartott csak a pihenés, aztán karjába vette az ifju kedves lánykáját elvitte a tópartjára, leültette őt annak egy kimagasló részére, varázsszójával megcsapkodta tó vizét, melytől az gyógyerőt nyert és kérte a leánykáját, mártsa meg vérző kezét, lábait a tó vizébe. s csakhamar befognak gyógyulni a vérző sebek, ő pedig elmegy ezer jó füvet keresni.

A leányka megfogadta az ifjuszavát, bele mártotta a tó vizébe picziny kezét, hófehér lábait; mire a sebek vérzése megszűnt s mikor a kedves ifju az ezerjófűvel kőzeledett, a leányka vidám mosolylyal szaladt elébe.

A leányka az ifju unszolására elmondta a történetek. Leírta szenvedését, a könnyörtelen bánásmódot, melyben részesült mire a királyfi a lábainál levő fű bokorból két kenyérfű szálát szakított le. Egyiket leánykájának nyújtotta oda, hogy gyűrűt kössön belé, a másik fűszálban ő kötötte meg gyűrűjét, aztán eljegyezték magokat egymásnak, s irig tartó hűséget fogadtak az Isten szabad ege alatt.

— És most — mond az ifju — enyém vagy én édes mindennem! és én a tied; te az én feleségem, én a te férjed, jőjj! menjünk lakomba, légy te annak urnője, boldogság vár ott mindkettőnkre.

A két tő között álló vadbodza csaliton keresztül húzódo gyalogösvényen új otthonába vezette az ifju szép menyasszonyát, de még alig értek az út közepére, midőn a vízi tündérek királynéja törpéivel utánok rohant, s körül fogatta őket.

Az erős tusa közben kiragadták a törpék a királyfi kezéből a varázsvesszőt, kitépték üelő karjaiból a szép menyasszonyt, s a királyné lába elé hurcozták.

(Vége köv.)

megerősítőjeként magasaltja. A szenvedők figyelmébe ajánljuk a gyógyhatású házi szert.

— Egy fiatal ember mint gyakornok alkalmazást nyer egy biztosító intézet helybeli főgynökségi hivatalában. Bővebb értesítést szíveségből a lap szerkesztőségénél.

— A harisnyák ellen. Az angol orvosok körében förtéke kezd labra kapni illetve a lábáról lekopni. A harisnyák uralmát fenyegeti a vesély, melyet megtámadtak külföldi egészségügyi érvekkel és már meg is kezdtek angol hölgyek a legújabb divatot. Az új divat mindenesetre nagy feltűnést fog kelteni, főleg ha a béli cipőkhöz sem buznak harisnyá.

— A hold és az időjárás. Az időjárásban október elejétől beállt hirtelen változásról Falb Rudolf a következőket írja: Az időjárásban f. hó 4-én beállott változás az ápril 11-én előfordult villámrobbanás rendkívüli jelenségét juttatja eszünkbe, s újabb bizonyítéknak lehet venni arra nézve, hogy a hold az időjárásra milyen befolyást gyakorol. Ez a tan gyakorlatilag és elméletileg kimutatja, hogy a hold és napfogyatkozásokat zivatarok követik, és pedig még az oly évszakokban is, a melyek a zivatarok képződésére nem alkalmasak. A folyó év alatt két ízben mutatkozó jelenségek szaporították az e tárgyban tett tapasztalatokat. Az első jelenség ápril 10-én volt, midőn a holdfogyatkozás beállt, mire ápril 11-én villámlás és mennydörgés következett. A f. hó 4-ki holdfogyatkozást szintén vihar kísérte, ez másnap délelőtt állt be, s éjjel Aussee vidékén nagy havazások voltak.

Legújabb.

(„Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.)
BUDAPEST, okt. 18. A képviselőház bíráló bizottsága Margitay Gyula bőszi örményi képviselő választását iga-

zolta, a választási elnököt helytelen eljárása miatt megróttá. Károlyi Sándor (Tasnád) választása ellen vizsgálat rendeltetett el s foganasításával Demkó Pál bizott meg. Tisza László (Bogsán) választása igazoltatott. Perczel Béla a curia másodelnöke első osztályú vaskoronarenddel tüntetett ki. Simon Gyula kir. tanácsos Mosonmegye főispánjává neveztetett ki.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

I. Bérlet. Vasárnap oct. 19. 19. szám.

Abuzavirág.

Népszínmű 3 felv.
Műsor: hétfőn: „Traviata,”
kedden: „Nézd meg az anyját.”

Felolvasó szerkesztő és kiadó leptulajdonos
Vertesi Arnold.
Főmunkatársa: Karczag Vilmos.

Nyílt-tér.

Jó méz! Édes méz! Olcsó méz!

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a volt Király Lajos-féle czepléd-utcai kávéház és vendéglőt átvettem, azt a mai kor igényeinek megfelelőleg egész újonnan felszerelve

szép fehér lépes méz is járnyos áron.
Lakásom Nagy új utca 1702. sz. saját ház.
Konrad János
mézes kávéos, méz és viasz kereskedő.

Kávéház és vendéglő megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a volt Király Lajos-féle czepléd-utcai kávéház és vendéglőt

átvettem, azt a mai kor igényeinek megfelelőleg egész újonnan felszerelve

„FIUME”

czimen, holnap, vasárnap október 19-én megnyitóm.

Jó ételek, italok, valamint pontos kiszolgálásról kezeskedem.

Szamos látogatást esd teljes tisztelettel
Kohn Sándor
vendéglős és kávéház tulajdonos.

Árverési hirdetés.

Minden a zálog-kölesön üzletemben főkép 1884. év szeptember hó 1-ig lejáró tárgyak folyó évi október hó 22-én délután 2 órakor kezdődő árverés útján, iparhatósági kiküldött jelenlétében eladtnak.

Debreczen 1884. év oct. 6-án.

Katz Jakab.

Közvetlenül importált Jamaicai-rumot,

Franciaia Cognacot, mindennemű legfinomabb liköröket, szeremi ó-szilvóriumot ajánl

Aron Manó és Tsa.

NEMES GÁBOR

Debreczenben, főtér a városházával szemben.

Férfi, női és gyermek lábbeli raktár.

Ajánja a n. é. közönségnek dusan felszerelt kiálló minőségű férfi, női és gyermek lábbelieit méltányos áron és pontos, gyors kiszolgáltatás mellett; — ugyanott mérték után és mindenféle lábbeliek a legjobb anyagból a legrovidebb idő alatt készülnek; valamint a vidéki megrendelések utánvét mellett azonnal s lekiismeretesen eszközölnétek.

Mérték szerinti megrendelések legpontosabbban.

Férfi, női és gyermek lábbeli raktár.

Az első valódi nyilatkozott Hoff János-féle malátakivonati csomagok kék papírral, vaszakk.

Hoff János malátakivonati egészségi-sőr 1 üveg 60 kr.	Hoff János összpontosított maláta-kivonati 1 üveg firt 1.12, kis üveg 70 kr.
Bécsi orvosi kitüntések: Dr. Ramberger lov., Schrötter, Schnitzler, Rokontsky lov., Basch Fingel stb. tanárok. Berlinben: Dr. Frerichs, Langenbeck lov., Liebreich Osk. stb. tanárok, legjobb eredmény nyel rendelik előforduló betegségeknél.	
Hoff János mell-maláta csukorkák 60, 30, 15 és 10 kr. jával csakis kék papírban valódi.	Hoff János maláta egészségi csokoládéja 1/2 ko. I. firt 2.40, II. firt 1.60. 1/4 ko. I. firt 1.30, II. firt 90 kr.

GYÓGYIT

mell és gyomorhajokat, katharus színlest, sorvadást, emésztő- és ideg gyengeségeket, elerőtlenedést.

Hoff János urnak

a maláta kivonatok feltalálójának és gyártójának, es. k. udvari szállítója Európa legtöbb fejedelmeinek, stb. Bécsben, I. Graben, Bräunerstrasse 8.
A közérdek kedvért nyilvánosságra hozom, hogy a Hoff János féle maláta készítmények használata által erős katarhumosított és köhögéscsökkentő megszabadultam. Meggyógyulásom alkalmával minden szenvedőnek legmelegebben ajánlom.
Budapest, 1878. Április 6.

Csikász János es. k. honvéd-kapitány.
M. e. z. 5-C s. á. t. h. 1884. február 5.
(1. levél.) Két éven át kegyetlenül szenvedék. Éjjel az erősbítő álomtól megrabolva, nappal pedig megrögtetett munkám után kellett nézmem, egy elavult rekedtség, mell nehézség stb. által már végörám elérkezettnek gondoltam. Az ön általános kedveltségnek örvendő maláta egészségi sőre használata óta, dacára, hogy még csak 10 üveget használtam fel tetemes javulást érezek. Álomom huzamosabb, esendesebb és jöttevő nem köhögök és nyálkásságom megszűnt. A rekedtség még nem szűnt meg, de hiszem, hogy 30 üveg felhasználása után az is megszűnik. (Köszönet.)
Kenczei W., népiszkolai tanító.
M. e. z. 5-C s. á. t. h. 1884. február 22.

(2. levél.) Legmélyebb köszönetem (elavult rekedtségem és mellnehézségem) meggyógyulásomkor nem mulasztatom el kifejezni. — A gyógyítás most is oly eredményt mutatott mint előzőlt. Maláta kivonati sőre egy megfizethetetlen szer bajomban szenvedőknek. Regelenként tisztán beszéltek, bár nappali teendőimben néha még rekedtség színelek. (Hála kifejezés.) Még vagyok győződve, hogy az ön maláta kivonati sőre a leghatásosabb szer rekedtség és mellnehézség ellen.
Kenczei W., népiszkolai tanító.

Hivatalos gyógyjelentés.

A Hoff János-féle maláta-kivonati-sőr és a Hoff János-féle maláta-egészségi-csokoládé avult mellbetegségeknél, lábbadozónál, elgyengült emésztő erőknél, megkivált és jöttevő gyógyszer.
Bécs, 1882. december 13.

Dr. Loeff, es. k. főorvosorvos.
Főraktár Debreczen: Csanak József fűszerk., továbbá Rickl József Zelmos, Geréby Fülöp és Varga Lajos uraknál. Nyíregyháza: Korányi Imre gyógy. Eger: Köllner L. Buzáth L. Irgalmasok győztesztára Mikolcz dr. Szabó Gyula gyógyszer. Mór Károly. Nagyvárad: Heringh S. Molnár L. gyógyszer. Kiss S. Janky Antal. Szathmár: Jakó Mihály, továbbá az ország minden nevezetesebb gyógyszerházában.

SZABÓ LAJOS FIAI

divat- és kézműáru üzletükben, Debreczen rózsatér.

Az őszi és téli idényre nagy választásban kaphatók:
Divatos női ruhakelmék, flanelok, női posztók;
Fekete ternők, cachmirok és mindenféle gyászczikkok;
Selyem szövetek és színes atlaszok, bársonyok;
Selyemkendők, gyapju téli kendők minden nagyságban;
Kreász, rumburgi, fonal és pamutvásznak;
ÁGY és ASZTALNEMŰEK, BARKETEK, KALMUKOK;
Csipke és szövet ablakfüggönyök;
SZÖNYEGEK, FUTÓ, AGYELÉ és NAGYSZÖNYEGEK;
Csipkék, szalagok, ruhadíszek, beléseművek, gombok;
PAMUTOK és MINDENFÉLE RÖVIDÁRUK;
kitűnő szabású férfi ingek; esernyők.
!Szabott olcsó árak mellett!

ZÁDOR LAJOS

selyem, divat, csipke és kézműáru kereskedése főpiacon, városháza alatt.

Van szerencsém a n. é. közönséget tiszteletteljesen értesíteni, hogy a gyáripar legtekintélyesebb és legjobb birnevt czegeit személyesen felkeresvén, raktáramat a legelső minőségű selyem és gyapju

női szövetekkel
valamint kész női és gyermek felöltőkkel, köpenyekkel és finom NŐI BUNDÁKKAL,
— egészen a divat kívánalmának megfelelőleg, —
a jelenlegi őszi s a közelgő téli idényre

nagy választékban gondosan berendeztem, tisztelettel kérem a n. é. közönséget cze-gemet becses látogatásával és megbízásaival kitüntetni.

Egyszersmind van szerencsém a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlani, hogy saját szöveimből, mindentéle

női ruhák elkészítését

elvállalom s törekvésemet e tekintetben is oda irányítom, hogy olcsó árak mellett az elvállalt munkák izléses, elegáns kivitele és gyors eszközése által tiszteit megbízóim megelégedését minden tekintetben kiérdemelem.

Esernyőkből is egy nagy szállítmány érkezett mindenféle minőségben és árban. —

2000 leghíresebb orvosa Európának, kiknek bizonyítványai már közre lettek becsájva, rendel a

Popp-féle fogszert,
mint a fogak és a szájrésze a létezők legjobbát!
Szamos bizonyítvány érdem érem külvány a legelső orvosi lőmbozó kiállításoktól

Harmincz éven át jónak bizonyult.
Anatherin szájjviz.
Dr. Popp J. G-től es. kir. udv. fogorvos Bécsben, I. Bognergasse 2.
Gyökerező gyógyszer mindennemű fogfájás ellen, mint szintén a szájrég és a foghús mindennemű betegsége ellen. Jónak bizonyult mint öblítőviz az idült torokbajoknál és Dyphteritnél. Megkönnyíti a fogmóvét gyermekeknél és nélkülözhetlen az ásványvíz ivóknak. — 1 nagy palack 1 firt 50 kr. 1 közép 1 firt és 1 kicsi 50 kr.

Növényi fogpora rövid használat után a fogakat vaktó fehéreké teszi, anélkül, hogy azoknak ártalmára volna. Ára dobozonként 43 kr.

Anatherin fogpastája, füvegscselenzékben 1 firt 28 kr. Jónak bizonyult fogfájás ellen. **Illatos fogpastája** rövid használat után vaktó fehér fogak, a fogak (természetes) és műfogak ápolására és a fogfájás megszüntetésére. Darabja 35 kr.

Fogólmá igen gyakorlati és legbiztosabb szer a lyukas fogaknak önlömözésére. Ára dobozonként 2 firt 10 kr.

A dr. POPP orvosi növényiszappan kitűnő pipereszer a sümör, kúteg, a májolt és seplő ellen, a tiszta, úde arczbőr előmozdítása és fenntartására, az atka, pörsevés, tisztátalan arczbőr, kelések ellen. Darabja 30 kr.

A t. cz. közönség felkeretik világosan Popp esász kir. udvari fogorvos-féle készítményeket kérni s csak lyukat fogadni el, melyek saját védjeggyel van unak ellátva.

Kapható H.-Bö-szörmény: Korányi G. gyógyszer Debreczenben: Rothschek, Göll N. Muraközy K. Mihalovics I. Tamassy K. orvanyi, Vecsey V. gyógyszerházaiban. Csanak József fűszerkereskedésében. Hadház: Szilay gyógyszer. Szoboszló: Trocsányi G. gyógyszer. Diószeg: Kovács gy. Szathmár dr. Lengyel M. gy. Bossin S. Bőszi örményi S. gy. N.-Kálló: Mandl S. Hvezda K. gy. Tisza-Lök: Pinter P. gy. Munkács: Trarler gy. Szilyér-Váralja: Gerber E. gy. Nánás: Ujvári gy. Karczag: Báthory gy. Derecske: Beliczany gy. B.-Ujfalú: Sárégy gy. Nagyvárad: Nyiri G. Racek F. Ember I. gy. Janky Antal. Huzella A. uraknál. N.-Károly: Jelinek, Füleky O. gy. Nyíregyháza: Szopka A. Legeer O. gy. N.-Bánya: Hanzulovits gy. Somlyó: Raszka J. és társa. Tokaj: Reiner D. gy. B.-Ujváros: Tauffer, K. Madaras: Jung K. gy., Csáth: Székely A. gy., S.-A.-Ujhely: Reichard testvérek és Deutsch János. Pinter F. gyógyszerészeknél.

Dr. Rothschnek Emil gyógyszerész, Debreczen; Ringham Rafael, Eger; D. Rácz György gyógyszerész, Miskolc; Kozmari János és fia, Gyöngyös; Hufnagel L. Trágor Ignác, Vácz, ajánlják, ez vévőknek **Zacherl legújabb kiválóított itrópor különlegességeit**, mely teljes erővel és bizossággal minden addigi találmányt felülmúl:

„ZACHERLIN”
névvel, minden ártalmas és kellemetlen bogár kiirtására.
u. m.: Poloskák, balfák, svábbogár, moly, lógy, tetű, hangya stb.

Különösen figyelmeztetik a t. közönség a „ZACHERLIN”-t össze nem tévesztetni más közönséges itróporral! A „Zacherlin” csak eredeti üvegekben árusítatik el és sohasem adatik papírzacsokban kimerve.
Az eredeti üvegeknek védjeggyel és aláírással kell ellátva lenni.

Pauly Antal
alapított 1816-ban,
csász. kir. szabadalom.

Ágynemű-gyáros,
Bécs VIII. Lerchenfelderstrasse 36.

ajánlja mindennemű ágyneműkből jól felszerelt raktárt, u. m.: vaságyak, ágybetétek; matrácok, levarrott paplanok, ágybéli fehéreneműek stb. ugyanitt nagyválasztékban tollakat, közönséges és legfinomabb pihéket és kifőtt lőszort.
Képes árjegyeket ingyen és bérmentve.

SÓ S - BORSZESZ

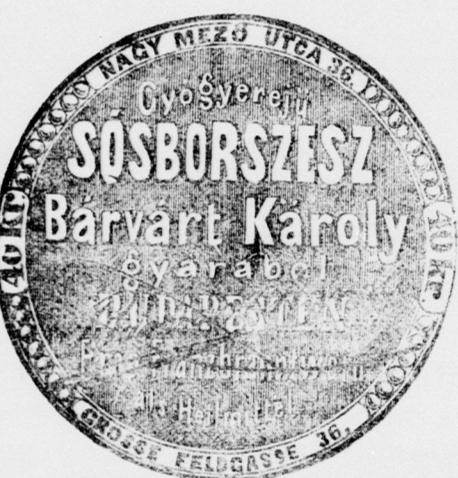
Bárviart Károlytól
valódi minőségben, eredeti áron kapható DEBRECZENBEN

Csanak József kereskedésében
mint egyedüli főraktárban.

Ezen hatóságilag engedélyezett kitűnő háziszert, mely a szegedi országos kiállításon érem éremmel, a székesfehérvári kiállításon ezüst éremmel lett kitűntetve, különösen jó gyógyhatást eszközöl: rheuma, csusz, szaggatás, fagyás, fej-, fog-, és fülfájdalmak is szemgyuladással, ezenkívül fogtisztító szerül is igen ajánlható, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és szájából minden kellemetlen szagot eltávolít.

Utánzások meggátálása végett alább látható czimlapomat, mely minden egyéb üvegre ragasztva van, a budapesti kereskedelmi kamaránál 100/1875. szám alatt mint védjegyet bekebeleztem.

Tisztelettel
Bárviart Károly,
Budapest, IV. ker. Nagymező-utca

E védjegyet különös figyelembevételre ajánlom.

Figyelmeztetés.
Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalilag kitüntetett sósborszesz készítményem — kelendő, ségenél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben itélve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módosítom s arra kérek nyomtatni raját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ
gyors enyhítést eszközöl
csuros szaggatás, fagyás, fog- és fejfájdalmak, szemgyengeség, benuások stb. ellen. Fogtisztító szerül is igen ajánlható, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta, szagtalan izt nyer a szesz elpirósítása után, valamint ajánlatos a szesz fejmosására is, a hajjégre erősítésre, a fejkorpaképződés megakadályozására és annak eltávolítására.
Ára egy nagy üveggel 80 kr. egy ki-üveggel 40 kr.
Használati utasítás magyar vagy német nyelven, bizományosaim névvel, szívesen küldöm, minden üvegre ingyen mellékeltek.

Brázy Kálmán
Budapest, IV. Múzeum-körút 23. sz.
Védjegy 211 és 220. szám

Raktár: DEBRECZEN: Geréby Fálópótl.

Császárolaj
Nem robbanó Petroleum!

Teljesen tiszta, szag és veszély nélküli égő olaj.

A hasonlíthatatlan bizosság, melyet a valódi pensylvániai petroleumból készült CSÁSZÁROLAJ a közönséges petroleum ellenében nyújt, leginkább kiütök abból, hogy utóbbinak — mely külföldről hozatik be — törvényes és az amerikai felügyelők által is bizonyított 110—112° Fahrenheit vagy 35° Reaumur gyúftokkal kell bírnia, ténylegesen azonban — a mint többszörösen is igazolva van, sok esetben csak 70—80° Fahrenheit vagy 17—20° Reaumur gyúftokkal bír. Az én CSÁSZÁROLAJOM ellenben tényleg 130° Fahrenheit vagy 44° Reaumur — 55° Celsius gyúftok úgy hogy az utóbbi időben mindig — sűrűbben előforduló robbanás okozta szerencsétlenségek a CSÁSZÁROLAJ használata által teljesen lehetetlenné válnak.

A Császárolaj különös előnyei továbbá:
a kristálytiszta szín,
a csaknem teljes szagtalanság,
a jelentékenyen takarékosabb elégs és az erősebb Világítóképeség.

A két utóbbi — a fogyasztó közönségre legfontosabb előnye nézve Dr. Janko állami vegyész ur által a Császárolaj és a közönséges amerikai petroleum között tett kísérletek a következők — igen kedvező — eredményt mutatják:

Császárolaj:
világító képessége 8,25 gyertya erejű, fogyasztása óránként 33,5 grám.
világító képessége 6,20 gyertya erejű, fogyasztása óránként 40 grám.

A Császárolaj világító ereje tehát 25%-kal nagyobb, s az elégs 16%-kal kisebb lévén az amerikai petroleumnál, összesen körülbelül 41% csök a Császárolaj javára. A Császárolajnak nagyobb előállítás költsége által okozott magasabb ára, a fentebbiek által tehát nemcsak hogy kiegyenlítenek, hanem a fogyasztásnál jelentékeny megtakarítást is eredményez, mely az előfordulható áremelkedésnél egyenlő viszonyban még nagyobbnak fog feltűnni. A fogyasztó közönségnek ennél fogva Császárolajom használatba vételét — illetőleg égetését nem tudom elégs ajánlani. Debreczenben kapható kizárólagosan Csanak József kereskedésében.

Teljes tisztelettel
Agust Korff
petroleum finomító, Brémában.

Monogram és czimer vésések,
Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy helyben,
Főpiacz a posta közvetlen szomszédságában levő

aranyműves és vésnök
műhelyemet ujonnan berendeztem s minden e szakmához szükséges gépekkel felszereltem

szakképzett s ügyes
aranyműves és vésnök
munkásokkal
elláttam.

Legjobb minőségű inga és zsebórák 1 évi jótállással.

Ennek következtében azon kellemes helyzetben vagyok, hogy minden szakomba vágó új munkák készítését, czimer, monogram és betűk vésését, valamint javításokat legszebb kivittel még gyorsabban és jutányosabban eszközölhetek, mint ennek előtte.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri kész szolgálója

LÖFKOVITS ARTHUR és PÁRSA
órák és ékszerész
DEBRECZEN.

Óra javítások 1 évi jótállással.

Nagy raktár legújabb divatu ékszerekből.
Dus választékú czist raktár.

5521.
1884.

Árverési hirdetés.
Debreczen sz. kir. város tulajdonát tevő „Halápi telek” 216 hold 443 □ öl földbirtok a f. 1884-ik évi október 7 től hat évre 5521/1884. számú tanácsi végzés folytán folyó október hó 22-én szerda napon d. e. 10 órakor a városház nagytermében nyilvános árverésen haszonbérbe kiadatik, még pedig akára rajta levő istálló, marhaöl, göré, kut és laképületekkel, akár ezek nélküli.
Kikiáltási ár 650 frt, melynek 10%-ka árverés alkalmával bánatpénzül leteendő, — egyéb feltételek a számvetői hivatalban megtekinthetők.
Debreczenben 1884. október 13.
A VÁROSI TANÁCS.

Zwieback Lajos és Testvére
BÉCSBEN.
VI. Mariahilferstrasse 111. és 108.
Divat,
női-divat, kézműtárak, szőnyegek és bebutorozási czég az ideig
őszi és téli idényre egy

Női-Divat-Lap
kiadását számos képlettel díszes kiállításban rendez.
Roppant nagy terjedelme miatt füzve kötetlik és kívánatra
ingyen és portómentesen megküldetik.